

– Jeg velger meg april, sa Bjørnson
 – Fordi den stormer, feier. Fordi den
 smiler, smelter. Fordi den evner eier...

AV: JAN MYRVOLD

April love!

Flere av produktene fra April Music har høstet varm omtale fra nær sagt alle verdenshjørner, ikke minst her i våre spalter. Det er bare en av grunnene til at man ikke helt uten forventninger hjelper Stello Ai500 av med papp, isopor og plast. En annen grunn er selvsagt fordi jeg har hatt mange flotte opplevelser med integrerte forsterkere fra mange ulike produsenter de senere år. Og ut fra de tekniske spesifikasjonene og løfterike brukspotensial, later dessuten denne forsterkeren til å være enda et spennende, og fremfor alt et forholdsvis prisgunstig alternativ til mange store og veldig kostbare pre/power-varianter. Denne uredde utfordreren fra Sør-Korea lover oss 150W i begge kanaler dersom motstanden sier 8 Ohm, og nøyaktig det dobbelte dersom lasten halveres til 4.

La det samtidig være klart at konstruktørene av Stello Ai500 har hatt mer enn bare effekt i tankene. Ganske mye mer også, ser det ut til, for innebygd dac er vel fortsatt ingen selvfølge, selv i rene forforsterkere der prisen gjerne kan både dobles og triples?

Stello Ai500 er vel kanskje først og fremst en seriøs konkurrent til integrerte forsterkere fra mer berømte produsenter, som for eksempel den fra Krell, som gjorde et meget godt inntrykk på undertegnede for et par

ut-gaver siden. Fra Skandinavia alene vil den også møte meget tøff kamp om kundene fra blandt andre Electrocompaniet, Hegel, Bladelius, Lyngdorf, Densen, GamuT, bare for å nevne de mest opplagte. Det finnes som kjent ytterligere en håndfull flere, og aldri har vel konkurransen i dette segmentet vært hardere og utvalget bredere. Til syvende og sist er dette noe som burde komme oss forbrukere til gode. Selv ser jeg det som meget sannsynlig at jeg før eller siden «trapper ned» med en integrert forsterker som selve hjertet i et fremtidig lydanlegg. Så langt har vel GamuT D150 holdt seg i pole position i det løpet, men den koster altså mer enn dobbelt så mye som Stello Ai500.

MYKT

Stello Ai500 er et ganske så kompakt og snertent byggverk. Utseendet vil det nødvendigvis være flere ulike oppfatninger om, men undertegnede finner den ganske behagelig å hvile øynene på. Kanskje er jeg faktisk aldri så ørlite forelsket allerede her?

Den elegante og forseggjorte overflaten med smarte detaljer som nedfelte ventilasjonsgittere, gir underteg-

nede assosiasjoner til renrasete sportsbiler med flust av hestekrefter struttende under panseret. Vekten av apparatet – 16kg – tilsier at det finnes et og annet under topplokket hos Stello også. De avrundede hjørnene gir den kanskje også et litt romfarts og futuristisk preg, samtidig relativ tidløs og diskret der den finner seg til rette på toppen av Finite-møbelet. Totalhøyden holder seg behørig under 9cm, mens bredden på førtiseks blank er noe over gjennomsnittet. Totalt sett fremstår den langtfra som et ruvende eller dominerende innslag blandt den øvrige løsørebeholdning. Uansett hva man måtte mene om Stellos design, så har den sin helt egne signatur.

Det store volumrattet, med invertert dome plassert helt ute på flanken, bidrar ytterligere til et moderne og dynamisk preg. Like så er rødlysende displaygrafikk med på å understreke et mykt formspråk. Dette kan både

dimmes og skruses helt av med hjelp av fjernkontrollen. Eneste lille irritasjonsmoment for en som helst foretrekker å lytte til musikk i heller dunkle omgivelser, er den overdrevent sterktstrålende fosforhvite dioden, som lyser også når apparatet er satt i standbymodus.

VELUTSTYRT

Stello Ai500 er som innledningsvis antydnet en meget velutstyrt og bruker-

vennlig innretning med flust av tilkoblingsmuligheter. På inngangssiden har den fire analoge innganger på linjenivå. Tre single ended via RCA, og en balansert via

BENYTTET UTSTYR:

emmLabs CDSA sacd/cd-spiller
 Conrad-Johnson CT6 forforsterker
 Conrad-Johnson ET250S effektfosterker
 Tannoy Glenair m/ST200 høyttalere
 Kimber PK nettkabler
 Eccofisk/Black Magic Revelation signalkabler
 Crystal Cable Bridge
 Audience Au 24 høyttalerkabler
 Finite Elements Pagode rack
 Cera Tech dempeføtter

TEKNISK:

Type: Integrert 2-kanals stereo forsterker m/DAC
 Ytelse: 2x150W at 8 Ohm/2x300W at 4 Ohm
 Frekvensrespons: 20Hz – 45kHz
 THD: < 0.05%
 Dimensjoner: 460 x 86 x 400 cm (BHD)
 Vekt: 16 kg

XLR med kontakter levert av Neutrik. I tillegg er det en RCA-inngang som bypasser volumkontrollen, slik at man kan benytte Ai500 som rent effekttrinn om man ønsker.

Stello er også rigget for å imøtekomme iPodgenerasjonens krav, og er derfor også rikt utstyrt med flere digitalinnganger. Det aller mest interessante er vel kanskje fortsatt at Stello Ai500 også har innebygd d/a konverter, noe som åpner for bruk av en rekke digitale programkilder. Jeg tenker særlig på alle de som sitter på en lett tilårskommen cd-spiller som kanskje har en ganske habil transportdel, men utdatert dac. Da kan dette fort vise seg å være en kjærkommen bonus, som på egenhånd kan revitalisere hele cd-samlingen. På Stello Ai500 får man tilgang til dac'ens tjenester via en coax eller en optisk inngang.

Ellers av digitale programkildeinnganger finner vi både USB-port og en dedikert iPod analog stereoingang. Forsterkeren leveres faktisk med to sett seriøse kabler for tilkobling av iPod, mobiltelefon, PC eller lignende. En flott gest, og slettes ingen selvfølge i disse dager.

«Kort beskrevet formidler Stello musikken med en fantastisk ro og orden i et særdeles homogent lydbilde»

SKRUTERMINALER

Ai500 er utstyrt med enkelt sett høyttalerutganger. Disse er plassert over inngangssoklene og derfor montert ganske høyt oppe på bakpanelet. Dette kan i noen tilfeller oppleves litt trøblete dersom man benytter den balanserte inngangen, spesielt om høyttalerkablene er av grovere dimensjoner og i tillegg er av det stivere slaget. Det er selvsagt ikke noe problem å tilføre kablene fra oversiden, og problemet vil da i tilfelle bare dreie seg om estetikk. Disse skrutermineralene har forøvrig rikelig med plass mellom pluss og minus, slik at også store kabelspader kan benyttes med god samvittighet. De er i tillegg isolert på WBT-maner. Som alle inngangssoklene er de også gullpletterte. Forforsterkerdelen har også fått egen utgang, single ended sådan. Forøvrig samme som rec-out, og da skulle vel det meste være oppsummert. Kverulanter, grinebitere og/eller gjerrignarker vil kanskje etterlyse en hodetelefonutgang og/eller RIAA. De rent fysiske forutsetninger har visse begrensninger, og når alt kommer til alt dreier det seg om prioriteringer.

Den medfølgende fjernkontrollen er av det absolutt robuste slaget med metallkabinett og samme finish som forsterkeren selv. Til og med formen, med avrundede hjørner matcher moderskipet. Og faktisk er den tredelt, og har egne seksjoner for henholdsvis CD, iPod og Ai500. Man er forøvrig avhengig av fjernkontrollen for å sette

forsterkeren i standbymodus, men ellers kan alle kommandoer utføres via forsterkerens betjeningspanel.

KNIRKEFRITT

Forsterkeren gir ikke fra seg noen urovekkende lyder når den slås på. Bare det sedvanlige, dempede suset siver dovent ut av Glenair-paret, som tross alt opererer med en effektivitet på 95dB/1W/1m. Jeg er heller ikke i stand til å detektere noen form for knepp eller skurretdensener når jeg trykker inn de ulike kildevalgastene. Det eneste av mekaniske lyder som kan høres er de totalt harmløse, diskrete kneppene i selve potmetermekanismen når man forsiktig dreier volumrattet manuelt. Disse er rent mekaniske, og avfører ingenting som blir eksponert over høyttalerne. Det mekaniske later absolutt til å være av aller ypperste kvalitet, akkurat som byggekvaliteten generelt. Det er definitivt ingen ting ved det rent fysiske som antyder at Stello Ai500 er produsert i et såkalt «lavkostland», og er tilsynelatende bygd med både petimetrisk flid og store doser yrkesstolthet.

Ut fra dette alene skjønner man at Ai500 ikke er et hvilket som helst samlebandsprodukt eller en «budsjettutgave» av mer navngjetne japansk eller vestlig produsert utstyr. Jeg kan ikke finne noen byggetekniske aspekter ved Ai500 som ligger noe tilbake for den tidligere nevnte og meget gode integrerte forsterkeren fra Krell. Kanskje heller omvendt, uten at jeg antyder noe som helst negativt om den kinesiskbygde amerikaneren.

De innvendige komponenter er håndplukket fra øverste hylle hos velkjente fabrikatører. I forforsterkerseksjonen er det lagt ned mye arbeid i den tekniske layout, og den er direktekoplest tvers igjennom. Det er benyttet høyhastighets, lavstøy-transistorer. Der det er nødvendig med småsignalkondensatorer, kommer disse fra Wima, samtlig 1% toleranse motstander. Digital volumkontroll er hentet fra Cirrus Logic, med modellbetegnelse CS3310.

Forforsterkerdelen og D/A-konverteren får stabil spenning levert fra separate strømforsyninger. Effektledens strømforsyning er i hovedsak bygget opp av en 800VA ringkjerne- trafo og en kondensatorbank på mer enn respektable 90 000 mikrofarad. I utgangstrinnet benyttes det matchede MOSFET'er fra Hitachi konfigurert til å operere i klasse AB push-pull. Med andre ord – relativt velkjente og velprovde

løsninger alt sammen, som absolutt burde være skikket til å blåse liv i selv ganske drøye høyttalerlaster.

OPPVARMING

Som de fleste andre forsterkere trenger Stello Ai500 litt oppvarmingstid før den viser seg frem fra sitn aller beste side, og blir merkbart bedre allerede etter en halvtimes aktiv bruk. Da senker roen seg, lydbildet åpnes opp, musikken flyter friere og man får en betryggende følelse av at Ai500 har full kontroll over begivenhetene. Kort beskrevet formidler Stello musikken med en fantastisk ro og orden i et særdeles homogent lydbilde, en egenskap man bare blir mer og mer opmerksom på og glad i jo lenger man hører på den. Ingen pukler, ingen uthevelser i enkeltområder av frekvensområdene.

Den lar i stedet de dynamiske kontrastene i et stykke som Berlioz' «Symphonie fantastique», med Utah Symphony Orchestra på Reference Recordings – med alle sine pauker og kirkeklokker – tydeliggjøre seg selv kun ved hjelp av sin sakte og kontrollerte oppbygning mot det endelige crescendo.

Stello gleder meg videre med upåklagelig – om enn ikke direkte røntgenfotografisk – transparens, uten tendenser til å bli tindrende eller detalj-

fokusert. Man sitter aldri med følelsen av å lytte til fragmenterte detaljer, man bare blir sittende å nyte musikken. Detaljene er der hele tiden – bevares, men de får aldri obstruere helheten og flyten. Den maler heller sine lydtablåer med betydelig stoffelighet, har derfor en god dose av det vi lydskribenter litt klisjepreget kaller «organisk» i klangen. Hadde den vært en rødvin, ville jeg kanskje sagt god fylde med mye kropp.

Denne «kroppen» er bare deilig når jeg legger Jan Garbareks «In Praise of Dreams» i cd-spillere, og Kim Kashkashian har med sin bratsj en meget takknemlig oppgave med å forføre en skribent som på autopilot finner frem stearinlys og fysrstikker. Romantisk, ja visst, og Stello Ai500 viser at den kan gå selv gode rørforsterkere ganske tett på klingen i å formidle gløden fra akustiske instrumenter, selv om kanskje den aller siste touchen av det triodeentusiastene kaller magi. Meget naturlig og gjenkjennelig materialklang hele veien, dog med mer nærvær av treverk og resonanskasse enn mikrodetaljer fra buens seige friksjon mot strengene.

VARM OG FLØRTENDE

Likeledes virker munnstykket i Garbareks saksofoner en ørliten grad trangere og dybdperspektivet noen centimeter grunnere enn hva jeg er vant med fra mitt vanlige oppsett fra

Conrad-Johnson, men det betyr på ingen måte at Stello'en låter flatt, grumsete eller tilslørt. For ordens skyld minner jeg om at CJ-riggen koster omtrent hundrede tusen kroner mer enn Ai500, og kubikkmeterprisen på ren luft har dermed kanskje aldri vært høyere!

Vel – mindre av noe betyr gjerne mer av noe annet, og i Stellos tilfelle er det som nevnt mye materie i musikken. Fraværet av overilt mikrodøljarer gjør at Ai500 aldri låter oppfliset eller pågående i det kritiske presensområdet, og derfor blir man heller ikke så lett lyttetrett. Om den kan virke litt varm og flørtende med sin innsmigrende pianoklang, er den mindre jålete (les; sminket) enn for eksempel slik jeg husker gamle Electrocompaniet. Ikke like mye glans og glitter, men likevel kan Stello skilte med meget klare og krispe detaljer der man forventer det. Som for eksempel i anslag på stålstrenger og cymbaler.

Klangen er fortsatt absolutt ren og blank, og selve utklingingen av de enkelte instrumenter opphører presist når det føles naturlig. Her fattes intet, og det legges heller ikke til noe. Intet feies under teppet, og dårlige innspillinger blir resolutt avslørt. Stello Ai500 setter kanskje ikke så mange verdensrekorder på enkeltparametre, men er til gjengjeld veldig god til det aller meste. Og gjør heller ikke forskjell på ulike musikksjangere. Kanskje er det noe i det gamle munnhullet om at ærlighet varer lengst.

ARTIKULASJON

Nok er Ai500 en liten anelse rundere og mykere på begge frekvensfløyer enn de noenlunde likt prisede modellene fra for eksempel Krell og Hegel, men langt fra dvask eller sidrumpet. Bassen oppleves hele tiden stram og kontrollert, og det går som en drøm å følge bassgangene på en innspilling som Massive Attacks «Mezzanine». Totalt sett har den et meget solid og fyldig grunn-tonefundament, og en leken og tydelig

artikulasjon i mellombassformidlingen, slik at også mer typisk rytmisk musikk som rock, blues og jazz blir underholdende å låne øre til.

Igen skal den ha honnør for ikke å overdrive detaljene, det være seg i dynamikkutladningene med skarp-trommen i John Campbells «Wild Streak» eller James Cobbs' legendariske cymbaltritt i «So What!» fra Miles Davis' like legendariske album «Kind Of Blue». Denne forsterkeren imponerer kanskje aller mest med sin allerede påpekte homogene og sammenhengende måte å tilberede musikkmenyen på. Mer enn godkjent er også dimensjonene på lydbildet, og spesielt tiltalende er evnene den viser til å holde ro og orden selv når det spilles meget høyt på de relativt lettdrevne Tannoy Glenair med sine 15" elementer. Ikke verdens mest vriene høyttaler å puste liv i, men også de skal holdes i tømme.

Det oppgis intet i bruksmanualen som kan fortelle oss noe om forsterkerens dempefaktor, men den later altså til å full kontroll hele veien. Det føles hele tiden som den har et gir til å legge inn, og det skal nok ganske mye til for å tomme den for krefter. Noe også de oppgitte spesifikasjoner skulle indikere.

Stello Ai500 er kanskje ikke forsterkeren du bør prøve først dersom du leter etter ekstrem transparens, hyperdetaljer eller dreperbass. Dette er og blir en MOSFET-forsterker, og kan nettopp av den grunn være et glohett alternativ for den som leter etter det helt essensielle i musikken i form av naturlig varme og organiske klangfarger. Stello Ai500 gjør nettopp det med raffinement og eleganse, samtidig opptrer den tilsynelatende svært så avslappet, nesten på grensen til det overlegne. Stello Ai500 er en forsterker jeg finner veldig lett å like.

VALG

Finnes det så noe negativt å påpeke vedrørende Stello Ai500? Sikkert, men det tror jeg først og fremst er på bakgrunn av hver enkelt preferanser.

Denne forsterkerens største fortrinn er at den i grunnen ikke gjør noe som helst «galt», og fremstår ganske så uangripelig. Dermed skulle man kanskje konkludere med at Stello Ai500 er entydig «bedre» enn alle konkurrentene, men det ville selvsagt vært en smule usaklig.

Flere av «konkurrentene» jeg har hørt nærmere på, har da vært testet i helt andre oppsett og lokaler. Men med hånden på hjertet kan jeg si at dette er den forsterkeren fra et såkalt lavkost-land jeg finner aller mest vellykket av alle jeg har hørt. Samtidig er den totalt sett fullt på høyde med de aller fleste integrerte jeg har hørt fra Japan og vesten også. Rent lydmessig mener jeg denne forsterkeren også er såpass tett på de definitive og dedikerte higen-løsningene at den bør kunne være et seriøst og prisgunstig alternativ til de mer ekstreme variantene. I mitt øre har den dessuten en bortimot perfekt tonal balanse, som ikke burde by på alt for store utfordringer for å finne matchende høyttalere og programkillelektronikk. Surmagede anmerkninger om produktets byggekvalitet og håndverksmessig finish vil bare virke tøvette.

Noen novemberuker i selskap med Stello Ai500 er for undertegnede nok en bekreftelse på at integrerte forsterkere stadig knapper inn på forspranget til de delte løsninger, og at man sannsynligvis aldri har fått så mye for pengene som nå ved kjøp av en integrert forsterker i solid mellompris-klassen. Det burde definitivt være plass til også Stello Ai500 i dette segmentet, rett og slett fordi det er et gjennomført godt produkt som aldri mister fokus på det den helst skal gjøre – nemlig formidle musikk så ærlig og troverdig som mulig. Derfor er det kanskje på tide – 121 år etter Bjørnson – å velge seg April? ☺

Pris: Kr 28 000.-
Forhandler: Andervik Audio

